

login nová registrace

..... přihlásit
zapomněl jsem heslo

pytel na zboží je prázdný

fantasya.cz
nejen fantastické knihkupectví

vyhledat

Krám (Novinky Ságy & série Spisovatelé) Něco navíc (Počtení Diskuze Náповěda Otázky a odpovědi Kontakt)

Úvodní stránka → Články → Recenze → Memento mori

Memento mori, Ondřej Jireš (ed.)

Povídkové sbírky a antologie jsou obecně v mnohem obtížnější pozici než romány či novely. Většina čtenářů totiž dává přednost spíše jednomu delšímu příběhu, obzvláště pokud je jeho autorem někdo, s nímž už mají nějaké zkušenosti, než několika kratším od různých tvůrců. O to důležitější je tedy role editora. On totiž určuje, kteří autoři a jaké jejich povídky se nakonec v knize ocitnou. Takže jeho zkušenosti a profesionální odhad do značné míry ovlivňují to, jak a jestli vůbec bude antologie úspěšná.

Ondra Jireš patří mezi editory ke zkušeným a ostříleným „matadorům“. Velmi dobrou pověst si vydobyl kolekcemi prací českých autorů vydávanými u nakladatelství Triton. Už od **Času psanců** a **Písní temných věků** jsou jím připravované knihy zárukou dobrého čítiva. A nejnak je tomu i u nejnovějšího počínu nazvaného **Memento mori**, kterým otevírá dlouhodobější projekt **Fantastické historie** – několika antologií věnovaných populárnímu subžánru historické fantasy. Té se věnovaly už Písně temných věků, ale zatímco v nich se autoři zaměřili na starší historii, od starověku po středověk, v Mementu jsou příběhy zasazeny do bouřlivé, nádherné i děsivé doby, kdy středověk předával vládu nad světem novověku. Doba, kdy něco končí a něco začíná...

Se sedmičkou zkušených českých i slovenských autorů se tak čtenář může podívat nejen do zemí českých, ale i do slunné Itálie, kde právě vrcholil renesance, nebo do Uher, nad nimiž se už vznáší temný stín půlměsíce, a v neposlední řadě i do vzdáleného Nového světa, který má zanedlouho objevit Kryštof Kolumbus. A v každém z příběhů zažije podivuhodné dobrodružství, většinou sice ne zrovna nejveselejší, ale o to poutavější a věrohodnější, které mu kromě příjemného čtení nabízí i možnost podívat se na historii z trochu (a někdy i hodně) nečekaného úhlu.

Knihu otevírá vycházející hvězda městské fantasy Pavel Renčín povídkou, která dala název i celé antologii. Děj *Memento mori* se sice opět odehrává v oblíbených městských kulisách, autor si však vzal „na mušku“ známou Jiráskovu pověst o sestrojení pražského orloje. Oproti Jiráskovi však není hrdinou jeho textu mistr Hanuš, ale skutečný tvůrce orloje Mikuláš z Kadaně. Renčín přitom kupodivu nevyužil přímo se nabízející možnost vést příběh v pochmurném duchu, ale vytvořil originální hříčku s nečekaně optimistickou pointou, v níž nechýbí humor, nadhled ani víra v lidstvo. A právě to dává jeho textu punc jedinečnosti.

Následuje Alexandra Pavelková s *Barvou*, v níž autorka přenesla čtenáře do renesanční Florencie. Zde se samotný Sandro Botticelli stává protagonistem i vypravěčem temného příběhu, v němž se mísí vášeň, umění i zvrácenost. Pavelková text pojala v thrillerovém stylu s hororovými prvky, přičemž velmi dovedně zvyšuje napětí příběhu, aby ho nechala vyvrcholit v děsivém finále. Výraznými prvky Barvy jsou neobyčejně živě prokreslené postavy i její atmosféra, v níž se mísí bouřlivá živelnost renesanční Itálie s temnou pochmurností.

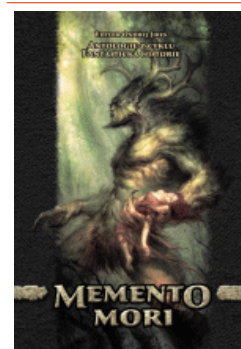
Po slunné a temperamentem překypující Itálii je třetí zastavení Memento věnováno opět českým zemím. V *Kaltenštejnské nevěstě* se Leonard Medek vrací do doby, kdy má husitství už svá nejlepší léta za sebou a přívrženci kališnictví hledají spojence, kde se dá. To je také důvod, proč se u bran hradu Kaltenštejna objevují dva husitští vyslanci. Cizozemský pán hradu však má mnohem ambicióznější plány, pro jejichž uskutečnění neváhá vyvolat i prastaré temné síly... Medek skvěle kombinuje historické realie s vlastní fantazií, což dává společně s poněkud archaickým stylem vyprávění příběhu patinu skutečného dobového příběhu a tím i zvyšuje jeho přitažlivost.

František Novotný se nikdy netajil vášní pro loď, oceány a zámořské plavby. A tuto svou „libůstku“ zakomponoval i do povídky *Nový svět*. V té jde, jak už sám název naznačuje, o objevení Ameriky. Novotný se však mnohem více než o samotného Kolumba zajímá o události, které k jeho cestě vedly. Předkládá přitom téměř mysteriózní příběh, který se noří do minulosti, a v němž roli sehrávají indiánští šamani i templáři. Text sice zpočátku působí poněkud neuspořádaně a zmateně, ale postupně jednotlivé kamínky zapadají na svá místa a vytvářejí podivuhodnou mozaiku, která čtenáři pořádně zamotá hlavu.

Jako pátá v pořadí se v antologii prezentuje Petra Neomillnerová a její *V náručí boží*. Petra si jako námět vybrala jedno z nejtemnějších stigmat té doby (a nejen jí) – hony na čarodějnice, kdy fanatičtí inkvizitoři s oblibou vyhledávali, mučili a upalovali každou ženu, na kterou jen padlo podezření z provozování magie. A jeden takový inkvizitor přichází konat svou „práci“ i do vesnice, kde žije Katuše, svobodomyšlná žena, která pomáhá ostatním nejen svými dryjky a mastmi, ale i zemitou radou či útěšným slovem. Střet mezi ní a inkvizicí je neodvratný a jeho výsledek předem daný. Neomillnerová rozehrává drsné drama s tragickým vyústěním, jež je o to naturalističtější a autentičtější, že je vyprávěno v první osobě. Syrový příběh plný vášni a temnoty však kupodivu nevyznívá až tak děsivě tragicky, jak by mohl. Autorka totiž opět do centra děje staví neobyčejně silnou hrdinku, která je více než schopná unést trýznění těla i duše a nezломit se. Politování si přitom zaslouží spíše inkvizitor, jehož neochvějně pravdy se postupně bortí jako domeček z karet.

Příjemným překvapením je *Kanáľ mistra Leonarda* z pera Jany Jůzlové. Na pořadu dne je opět renesanční Itálie, ovšem dějištěm se stává malé přímořské městečko Porto Cesenático. Název povídky sice evokuje Leonarda da Vinciho, tento velikán však na scéně není příliš dlouho. Skutečným hrdinou příběhu je Matteo Bocchini, amatérský stavitel, který Leonarda provází. Ten má za sebou bouřlivou minulost, která mu spolu s Leonardovou důvěrou přinesou poslední těžké chvíle... Příběh je prodrnut drsnou poetikou, v níž zaznívá hukot moře, křik mořských racků i řinčení kordů a horká krev. Nechýbí tu ani milostný motiv či rybářské báchorky, které náhle dostávají děsivě reálnou podobu. Ale hlavně je Kanáľ mistra Leonarda i přes svůj otrěsně technický název příběhem o vášni a touze.

Finální tečkou, jež korunuje celé Memento mori, je *Turkobijce* Ďura Červenáka. Povídka je úvod projektu, do něhož tento slovenský autor vkládá velké naděje – Kapitána Báthoryho. A nutno hned na počátku přiznat, že pokud bude Červenákův nový cyklus alespoň tak dobrý jako *Turkobijce*, máme se opravdu na co těšit. Autor v povídce zavádí čtenáře do roku 1526, kdy se střetla křesťanská a turecká vojska u Moháče s tak tragickými následky pro krále Ludvíka II. Spolu s Gregorem Báthorym pak může prožít bitvu téměř na „vlastní“ kůži a sledovat i porážku Ludvíkových vojáků. A nejen to. Červenák se vydává i po stopách samotného Ludvíka...

Neobyčejně poutavý text v sobě kombinuje historickou realističnost se živostí fikce. Na stránkách knihy tu ožívá krvavá bitva plná brutality a nemilosrdného odhodlání, její protagonisté se okamžitě stávají skutečnými osobami, nikoliv jen pouhými černobílými „nalinkovanými“ postavami, které žijí jen na příkaz autora. Svůj podíl na tom má i to, že čtenář vidí vše prostřednictvím hlavního hrdiny, což příběhu dodává na autenticitě. A přestože zpočátku Turkobijce působí jako téměř klasický historický příběh, posléze dostane příležitost i fantastika, která mu dodá temnější a děsivější vyznění. Turkobijce prostě patří k tomu nejlepšímu, co v antologii je.

To ovšem vůbec neznamená, že ostatní příběhy Mementa mori jsou v něčem horší. Právě naopak. Každý z autorů ze sebe vydal to nejlepší a každý výsledek rozhodně stojí za přečtení. Stejně jako ze sebe vydal to nejlepší i Michal Ivan, jehož ilustrace je na obálce knihy. Možná že by hnidopichové mohli Mementu vytknout, že má jen málo jednotlivých prvků, ale je to zároveň tato rozmanitost, která čtenáře příjemně osvěží a navnadí. Bude zajímavé sledovat pokračování tohoto Jirešova projektu.

- Ondřej Jireš (ed.): Memento mori
- vydal: Triton, Praha 2009
- přebal: Michal Ivan
- 296 stran / 298 Kč

© Martin Fajkus

Diskuze k článku

Žádný příspěvek.

Přidat příspěvek

Název příspěvku **Ad Memento mori**

Vaše jméno (povinné)

Váš e-mail

Potvrzení Zde zadejte text, který vidíte na obrázku nalevo.

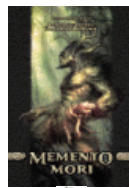
H1 **H2** **H3** **B** **/** **U**

Jiné HTML značky nejsou povoleny.

Citaci provedete předsažením > před každý řádek citovaného textu (např. z jiného příspěvku).

odeslat příspěvek

[Memento mori - ant.](#)

298 Kč
268 Kč